

Arnoud Bink: 'Met gemak 100 vem tot 150 vem eraf door slechte grassen'

Ongenode grassen

Steken ze eenmaal de kop op, dan vormen ongewenste grassoorten als kweek en straatgras geduchte concurrenten voor de hoogproductieve grassoorten in een perceel. Het tijdig ontdekken van slechte grassen beperkt de opbrengstdaling.

tekst **Jorieke van Cappellen**

Grasland met een hoog aandeel aan hoogwaardige grassoorten zorgt nog altijd voor de meest economische teelt: een hoge drogestofopbrengst met hoge voederwaarden. 'In die zin worden Engels raaigras, timothee, veldbeemd en beemdlangbloem als de kwalitatief beste grasrassen beschouwd als voor melkvee', vertelt Arnoud Bink, adviseur ruwvoerteelt en gewasbescherming bij DLV. 'Grasland dat voor minimaal zeventig procent uit deze grassoorten bestaat, beschouwen we als kwalitatief hoogwaardig.'

Slechte grassen door stress

Vanwege hun verminderde voederwaarde en verteerbaarheid zijn grassoorten als kweek, straatgras, ge-

streepte witbol, ruwbeemd en kroppaar minder gewenst in grasland. 'Dergelijke grassen zie je vaak opduiken als grasland wat ouder wordt of te maken krijgt met stress door zware omstandigheden', weet Bink. 'Kweek en kroppaar bijvoorbeeld kunnen goed tegen droogte. Juist in die perioden steken zij de kop op.' Te kort afmaaien, vertrapping, zware maaisnedes en zware machines op te natte grond kunnen de zode beschadigen, waardoor kale plekken in het weiland ontstaan. Op die plaatsen grijpt straatgras om zich heen, omdat de hergroei van het Engels raaigras te traag is of zelfs wegblijft. Op deze manier gaan slechte grassen de goede grassoorten steeds sterker beconcurreren. Slechte grassoorten kunnen de opbrengst van een perceel volgens Bink drastisch

doen dalen. 'De voederwaarde van Engels raaigras varieert van 950 tot 1050 vem. Ter vergelijking: kweek heeft een voederwaarde van slechts 800 tot 850 vem. Daalt het aandeel goede grassoorten in het perceel tot onder de 70 procent en wordt het aandeel slechte grassen groter dan 30 procent, dan valt de vem-waarde van het gras met gemak 100 tot 150 vem per kilogram droge stof lager uit.'

5000 euro meer melkgeld

Mark de Beer, ruwvoerspecialist bij Agri-firm, stelt dat de daling in opbrengst en voederwaarde door melkveeouders nogal eens wordt onderschat. 'Je schrikt ervan hoeveel percelen maar 50 procent of zelfs minder goede grassen hebben. Daar laten melkveeouders echt opbrengst liggen', aldus De Beer, die voorspelt dat een veehouder de opbrengstdaling ook terugziet in een lagere melkopbrengst.

Uit analyses en berekeningen van het ruwvoerrantsoen bij klanten van Agri-firm bleek dat de kwaliteit van het gevoerde gras hét verschil maakt in het ruwvoerrantsoen. 'We berekenden dat gras met een 2 procent hogere verteeringscoëfficiënt en 50 gram meer suiker

per kilogram droge stof zoveel meer kilogrammen melk en eiwit oplevert dat een veehouder per 100 koeien jaarlijks 5000 euro meer melkgeld kan ontvangen.'

De Beer adviseert melkveeouders vaker door het land te lopen om tekenen van een verslechterde grasmat te ontdekken. 'Vanuit de auto of de trekker ziet elk perceel er prachtig groen uit, maar schijn bedriegt. Pas in het land zie je welke grassen er echt staan en waar slechte grassen kunnen ontstaan.' De Beer gaat nog een stap verder en vindt dat pas bij 80 procent goede grassoorten gesproken kan worden van goed grasland. 'Ligt het aandeel lager, dan is doorzaaien een serieuze optie. Bij minder dan 50 procent goede grassen is scheuren en opnieuw inzaaien de enige juiste oplossing.'

Systematisch schatten

Verkoopmanager en graslandspecialist Jos Deckers van grasveredelingsbedrijf Euro Grass deelt de mening van De Beer. 'April en oktober zijn de beste maanden om het grasland te beoordelen, omdat dan de meeste percelen in hetzelfde groeistadium zijn', aldus Deckers. De graslandspecialist beveelt aan om systematisch te werk te gaan. 'Doorloop het perceel allereerst kruisgewijs en begin eerst met het inschatten van het percentage open zoden, vervolgens met het percentage onkruiden en dan het aandeel witte en rode klaver. Daarna kijk je naar de goede grassoorten. De rest die je mist, zijn slechte of matige grassoorten.'

Het schatten van percentages is een kwestie van gevoel, geeft Deckers aan. 'Je kijkt naar beneden en maakt een schatting van wat binnen je blikveld ligt. Door dit op meerdere plaatsen in het perceel te doen kun je een redelijke inschatting maken.'

Opbrengstdaling op kuiluitslag

Herkennen en onderscheiden van de verschillende grassoorten is met enige oefening prima onder de knie te krijgen (zie kader). Deckers: 'Grassen zijn te herkennen aan hun groeiwijze en uiterlijke

kenmerken en dit gaat het gemakkelijkst met een determinatietabel.'

Speciaal voor het herkennen van grassen ontwikkelde Euro Grass een graswijzer voor melkveeouders. 'De kennis van grassen herkennen wordt onder boeren wel minder', ziet Deckers. 'Koeien blijven vaker binnen en de melkveehouder brengt meer tijd door op kantoor dan in het veld. Door zelf het grasland kritisch te beoordelen en op tijd maatregelen te nemen ben je slechte grassen een stap voor, in plaats van dat je de opbrengstdaling pas achteraf op de kuiluitslag ziet.'

Tekenen van slecht grasland

Straatgras

Straatgras is ook wel bekend als 'opvulgras' omdat het snel kale plekken in het weiland vult. Op die plaatsen wordt straatgras dan ook het meest gezien. Straatgras heeft een zeer slechte opbrengst en een matige voederwaarde. Het is vrij gemakkelijk te herkennen aan de bloeiwijze van witte pluimpjes, de soort staat vrijwel altijd in bloei.

Kweek

Kweek komt voor op vruchtbare grond, waar het zich snel kan ontwikkelen door middel van 'kweekhaarden'. Kweek is te herkennen aan de matte bladeren met een grijsachtige onderzijde met witte stipjes. Kenmerkend zijn de ondergrondse witte uitlopers (rizomen) waardoor de plant zeer standvastig is.

Kroppaar

Kroppaar heeft een matige verteerbaarheid en een tegenvallende drogestofopbrengst. Kroppaar heeft een voorkeur voor droge, vruchtbare en kalkrijke gronden en kan goed tegen schaduw. De grassoort groeit in 'polvorm' en heeft door de grove spruiten een snelle hergroei na afmaaien.

Open zoden

Een open zode is een plek in het grasland die niet meer dichttrekt en waar slechte grassoorten eerder de kans krijgen om op te duiken. Volgens Jos Deckers van Euro Grass is per vierkante decimeter (10 x 10 cm) één krachtige spruit voldoende om de bodem dicht te houden. Blijft deze plek open, dan wordt deze in de schatting mee gerekend als 'open zode'.

Slechte grassen duiken vaak op als grasland ouder wordt of te maken krijgt met stress door zware omstandigheden

